

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEMS IN EDUCATION

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-173-2-3>

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Балла Л. В.

*викладач кафедри теорії та методики дошкільної освіти
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
м. Харків, Україна*

Кожне суспільство, кожна країна постійно розвиваються і вдосконалюються. Кожне нове покоління проходить кроки становлення як фізичного, духовного, морального так і освітнього потенціалу. Опанування людиною впродовж життя усіх освітніх ланок навчання є незмінним: дошкільна освіта, шкільна та вища освіта. За замовчуванням, дошкільна і шкільна освіта є обов'язковою для усіх верств населення. Щодо вищої освіти, тут спостерігається тенденція вільного вибору особистістю – здобуття вищої освіти або відмова від неї. Але суспільство і нові сучасні технології диктують все більші вищі і вищі вимоги і норми щодо нових сучасних фахівців різних спеціальностей. Тож питання, опанування чи ні вищою освітою є необхідною і обов'язковою вимогою нового століття щодо зростання спроможного і освіченого фахівця нового часу, який відповідає усім вимогам нового ринкового запиту.

Тенденції до зміни надання послуг щодо вищої освіти постійним часом змінюються і вносять в життя суспільства неабиякі вимоги. Освіта сьогодення потребує від студента чи мало зусиль для опанування та оволодіння певними навичками та компетенціями. Так у чинному Законі України «Про вищу освіту» (нова редакція 2021) йдеться: «Вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю

є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти» [1]. Тож вища освіта є та ланка, яка дає змогу новому фахівцю компетентно підходити до вирішення питань певної спеціальності, а на далі опановувати науку та навчати нові покоління.

Так, студенти педагогічних спеціальностей закладів вищої освіти, які опановують спеціальні дисципліни навчальних планів за спеціалізацією повинні, спочатку, засвоїти предмети, що є базовими та обов'язковими для вивчення.

Курс дисципліни «Загальна психологія» спрямований на підготовку кваліфікованих фахівців освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта освітнього ступеня «бакалавр».

Оволодіння студентами змістовим компонентом навчальної дисципліни забезпечує фахову підготовку до здійснення дієвого впливу на збереження та зміцнення психічного здоров'я особистості. *Метою підготовки* є засвоєння студентами змісту основ професійної діяльності педагога в галузі психології, оволодіння системою знань в галузі загальної психології, практичними вміннями та навичками в організації та використанні психологічного інструментарію [2].

Так вивчення курсу передбачає виконання студентами наступних завдань курсу, таких як от:

- засвоєння основних питань тем: предмет, стан, структура, завдання і методи сучасної психології; розвиток психіки і свідомості; особистість у діяльності та спілкуванні; психічні пізнавальні процеси; індивідуально-психологічні особливості особистості; розуміти вікові та індивідуальні особливості внутрішнього світу особистості, визначати рівень психічного розвитку, правильно прогнозувати дії особистості як суб'єкта пізнання, спілкування і діяльності у відповідності з показниками певного вікового періоду;

- формування стійкого інтересу до навчальної дисципліни, усвідомлення пріоритетності оволодіння знаннями з дисципліни для всебічного розвитку;

- формування у студентів практичних умінь психодіагностики і корекції, та психологічного дослідження;

- забезпечення якісної підготовки педагога нового типу, який концептуально орієнтується в існуючих положеннях про загальні закономірності психології особистості, її розвитку, діяльності, спілкування і пізнання, здатний в центр педагогічної взаємодії ставити особистість, її вікові та індивідуальні особливості;

- формування світогляду студентів, забезпечити їх знаннями існуючих наукових напрямів і теорій в сучасній психології.

Курс «Загальна психологія» побудований з урахуванням органічного зв'язку проблем психології, філософії, соціології, фізіології і орієнтований на створення у студентів цілісного уявлення про предмет психології та її основні категорії: психіка, свідомість, особистість, діяльність, спілкування, пізнання й особливості їх розвитку в онтогенезі. Зміст курсу базується на сучасних концепціях навчання та виховання, даних наукових досліджень і спрямований на побудову системи поглядів на сутність природи психіки людини, фізіологічних механізмів її проявів: психічних процесів, станів, властивостей особистості тощо [2].

Таким чином, у результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати: значення навчальної дисципліни для фахової підготовки, завдання курсу та розуміти на основних поняттях; існуючі наукові напрями і теорії класичної та сучасної психології; дані наукових досліджень про сутність природи психіки людини; фізіологічні механізми проявів психічних процесів, станів, властивостей; основні психологічні категорії: особистість, діяльність, спілкування, пізнання, емоційно-вольова сфера, індивідуально-психологічні властивості та особливості їх розвитку в онтогенезі. А також, опанувати необхідними вміннями у результаті вивчення і засвоєння знань дисципліни «Загальна психологія»: бачити проблеми психології, суб'єктів психолого-педагогічної взаємодії; здійснювати функції психодіагностики, прогнозування та корекції певних психічних явищ у сфері особистості, враховуючи сукупність умов соціальної ситуації розвитку; здійснювати психологічний аналіз власної педагогічної взаємодії з об'єктом дослідження; вивчати загальні та індивідуальні особливості особистості її діяльність та спілкування; використовувати набуті знання та застосовувати методики дисципліни у подальшій практичній діяльності [2].

Отже, слід наголосити, що вивчення дисципліни «Загальна психологія» студентами педагогічних спеціальностей закладів вищої освіти є необхідною умовою їх успішного опанування дисциплін спеціалізації тільки після опанування вищезазначеного курсу. Курс «Загальна психологія» дає систематизацію знань психолого-філософських категорій і понять науки, як основи на якій формуються наступні знання гуманітарних наук, озброєє студентів вміннями і практичними навичками, розвиває логічне мислення (від дедуктивного до індуктивного і навпаки), сприяє професійним, світоглядним і громадянським якостям та вихованню морально-етичних цінностей особистості, опануванню інших, не менш вагомих компетентностей, про що і йдеться у Законі України «Про вищу освіту» [1].

Література:

1. Закон України «Про вищу освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 03.12.2021)
2. Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія. – К.: МАУП, 2001.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-173-2-4>

ПРОЕКТУВАННЯ ЯК НОВІТНІЙ ПІДХІД У СФЕРІ ОСВІТИ

Дорошенко В. С.

*кандидат історичних наук, доктор наук з державного управління,
доцент кафедри філології та перекладу
Київський національний університет технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

Кетова Т. М.

*старша викладачка кафедри філології та перекладу
Київський національний університет технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

Досвід майбутньотворення та конструювання в сучасній цивілізації засвідчив, що здійснення актів переходу від теорії до практики, від минулого до майбутнього, від потенційного до актуального, від природного до штучного потребують діяльності особливого типу. Такою діяльністю і виявляється проектування та його головне концептуальне завдання – проект. Невипадково проектування нині набуває інтегрального статусу та починає конкурувати з традиційними засобами пізнання та дії, посуваючи навіть теорію як головну форму організації наукового знання [1, с. 6–7] «...Сучасна наука, – пише з цього приводу Гастон Башляр, – базується на проекті. У науковому мисленні міркування суб'єкта про об'єкт завжди приймає форму проекту».

Проектування стає найважливішою характеристикою інженерної, соціологічної та художньої свідомості, основним змістом дизайну, організації матеріального середовища людини. Висуваються навіть ідеї про проєктивний стан культури в цілому (К. Кантор, Н. Сидоренко та ін.), про здійсненність у проєктній мові найвизначніших задумів цивілізації як такої.